

Rapport

Datum: 8 maart 2005

Rapportnummer: 2005/063

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Groningen hem op 14 mei 2003 op basis van de verklaring van een onbetrouwbare getuige hebben aangehouden.

Voorts klaagt verzoeker erover dat hij op 14 mei 2003 met veel machtsvertoon om 6.00 uur van zijn bed is gelicht.

Ten slotte klaagt verzoeker erover dat twee politieambtenaren zonder toestemming zijn slaapkamer hebben betreden.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker werd op 14 mei 2003 om 6.35 uur op bevel van de officier van justitie te Groningen in zijn woning aangehouden door twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Groningen (M. en P.) op verdenking van het plegen van het strafbare feit als bedoeld in artikel 48, eerste lid jo. 311, vijfde lid van het Wetboek van Strafrecht (behelpzaam zijn bij het plegen van een inbraak, zie ook Achtergrond, onder 1.).

De hulpofficier van justitie had voor de aanhouding van verzoeker op 14 mei 2003 een machtiging tot binnentreden in verzoekers woning afgegeven aan de politieambtenaren M. en P. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Verzoeker heeft op 22 mei 2003 een klacht over voormeld optreden ingediend bij de politie te Groningen. Hierin heeft hij destijds vermeld dat de politieambtenaren, die hem hebben aangehouden, zonder de toestemming van hem of zijn vader het huis zijn ingelopen en direct naar boven zijn gelopen en overal hebben rondgekeken. Dit zou huisvredebreuk zijn volgens verzoekers advocaat. Voorts gaf hij in deze brief aan dat het bewijs afkomstig was van één persoon, die in zijn woonplaats en omstreken bekend staat als de grootste junk, dief, inbreker en leugenaar. Op dat moment zat deze persoon volgens verzoeker al vier maanden vast in Duitsland voor het smokkelen van meerdere kilo's drugs. Volgens verzoeker kan dat voor een ieder met een gezond verstand geen betrouwbare getuige zijn.

Op 7 juli 2003 heeft de klachtenadviescommissie van de politie Groningen de korpsbeheerder geadviseerd omtrent verzoekers klacht. In dit advies is onder meer vermeld dat uit het ingestelde onderzoek van de politie blijkt dat twee politieambtenaren vrijwillig door de vader van verzoeker werden binnengelaten. Zij hebben derhalve geen gebruik gemaakt van de door de hulpofficier van justitie verstrekte machtiging tot binnentreden. Verzoekers vader deelde de politieambtenaren mee dat verzoeker nog lag te slapen. Hierna zijn de twee politieambtenaren in gezelschap van de vader naar de

slaapkamer van verzoeker op de bovenverdieping gelopen. De politieambtenaren bleven vervolgens op de overloop staan, terwijl verzoekers vader hem wakker maakte. Verzoeker zou kwaad hebben gereageerd en de deur hebben dichtgegooid. Even later zou hij aangekleed naar buiten zijn gekomen en is hij aangehouden door de twee politieambtenaren. De commissie constateerde op grond van het voorgaande dat niet is gebleken dat verzoeker met veel machtsvertoon was aangehouden. Zij achtte de klacht op dit punt dan ook niet gegrond.

In het klachtendossier van de politie bevindt zich een rapport van politieambtenaar V., dat is opgemaakt op 28 mei 2003. Hierin heeft hij onder meer verklaard dat verzoeker op 14 mei 2003 omstreeks 6.35 uur in zijn woning is aangehouden door vier politieambtenaren. Nadat twee politieambtenaren verzoekers vader de reden van hun komst hadden meegedeeld, werden zij vrijwillig door de vader van verzoeker binnengelaten. Verzoekers vader deelde hen vervolgens mee dat verzoeker nog lag te slapen. Hierna zijn de politieambtenaren met de vader naar de slaapkamer van verzoeker op de bovenverdieping gelopen. Zij zagen dat verzoekers vader hem wakker maakte. Vanaf de overloop hadden zij zicht op de slaapkamer. Verzoeker zou kwaad hebben gereageerd en tegen hen hebben gezegd dat hij graag een beetje privacy wilde. Hierna gooide hij de deur van de slaapkamer dicht. Even later kwam hij aangekleed naar buiten en is hij door de twee politieambtenaren aangehouden.

De korpsbeheerder reageerde bij brief van 16 juli 2003 op de klacht. Hij verklaarde verzoekers klacht over het machtsvertoon, overeenkomstig het advies van de klachtenadviescommissie, niet gegrond.

Verzoeker heeft zijn klacht door middel van een klachtformulier van 2 augustus 2003 en een brief van 4 augustus 2003 aan de Nationale ombudsman voorgelegd.

In het klachtformulier van 2 augustus 2003 heeft hij onder meer vermeld dat hij rond 6.00 uur in de ochtend met veel machtsvertoon van zijn bed is gelicht door de politie. Nu gaf hij aan dat zijn vader de politieambtenaren zou hebben gezegd dat ze in de hal moesten wachten, maar tot zijn vaders en zijn verbazing stonden ze ineens in zijn slaapkamer. Daarvoor hadden zij echter geen toestemming gegeven. Er zou aan de politieambtenaren een aantal malen zijn gevraagd om beneden te wachten, maar dat zouden zij niet hebben gedaan.

Voorts vermelde verzoeker in het klachtenformulier dat tijdens het onderzoek bleek dat zijn aanhouding was gebaseerd op de verklaring van een junk.

In zijn brief van 4 augustus 2003 heeft verzoeker nog eens herhaald dat hem is verteld dat het bewijs van één man afkomstig was, namelijk een junk. Hij heeft er aan toegevoegd dat een junk, die ziek is, alles verklaart en ondertekent wat hem wordt voorgelegd, zodat hij weer vrijkomt.

Uit een kennisgeving sepot van de officier van justitie te Groningen van 13 november 2003 en verzoekers eigen verklaring van 10 december 2003 (telefonisch afgelegd) dat het sepot betrekking had op het feit waarvoor hij op 14 mei 2003 werd aangehouden is af te leiden dat verzoeker niet verder is vervolgd voor het behulpzaam zijn bij een inbraak wegens gebrek aan bewijs.

I. Ten aanzien van de getuige

Bevindingen

1. De korpsbeheerder reageerde bij brief van 26 maart 2004 op de klacht van verzoeker. In deze brief heeft hij ten aanzien van dit klachtonderdeel aangegeven dat drie jongens op 23 februari 2003 hebben gezien dat een man zich op een balkon aan de achterzijde van een woning bevond. Van de deur op dat balkon was een ruit vernield. De man had een cameratas en twee volle stevige boodschappentassen bij zich. Nadat de man met de jongens had gesproken en hen had verzocht hem te helpen, voerde hij een telefoongesprek. Hierna kwam er een auto van het merk X, kleur rood en voorzien van een herkenbaar kenteken ter plaatse. De bestuurder van die auto hielp met het inladen van de tassen in de auto, waarna ze wegreden. Eén van de getuigen had de man op het balkon herkend als de vriend van een hem bekende vrouw. Eén van de betrokken politieambtenaren wist dat het hier om de hem bekende heer D. moest gaan. In opdracht van de officier van justitie is D. buiten heterdaad aangehouden. Hij verklaarde onder meer dat hij na de inbraak met verzoeker had gebeld. Hij had zijn hulp ingeroepen voor het vervoer van de door hem weggenomen goederen. Verzoeker verscheen kort daarop met zijn auto, waarna ze naar Groningen zijn gereden, waar de goederen of een deel daarvan werden verkocht. Voorts merkt de korpsbeheerder in zijn brief op dat de auto met het door de getuigen genoemde kenteken op naam van verzoeker stond. Na overleg met de officier van justitie werd verzoeker in diens opdracht als verdachte van medeplichtigheid aan de inbraak aangehouden in zijn woning.

De verdenking tegen verzoeker was volgens de korpsbeheerder niet alleen gebaseerd op de verklaring van één getuige, nu drie getuigen hebben gezien dat verzoeker met zijn auto ter plaatse is gekomen en de bestuurder hielp met het inladen van de goederen. Gelet op de verklaring van de heer D. dat hij verzoeker had gebeld om hem te helpen met het vervoer van de goederen, dat verzoeker ook is gekomen met zijn auto en dat ze daarna met de ingeladen goederen zijn weggereden, waren er voldoende feiten en omstandigheden om verzoeker als verdachte aan te merken.

2. Uit drie processen-verbaal van verhoor van drie getuigen van 24 en 28 februari 2003 is af te leiden dat de heer D. is gaan bellen in een telefooncel in de buurt van de inbraak. De eerste getuige heeft gehoord dat D. zei: "Ik moet even bellen". De tweede getuige heeft verklaard dat D. zei: "Ik ga even iemand bellen dat hij zijn spullen op kan komen halen". Alle drie de getuigen hebben gezien dat kort hierna een rode auto stopte in de straat waar

D. zich bevond. Eén getuige noemt van deze auto het volledige kenteken. Eén getuige heeft verklaard dat de bestuurder van de auto meehielp bij het inladen van de goederen van D. De andere twee hebben verklaard dat er niemand uit de auto is gestapt.

3. De heer D. is op 24 februari 2003 driemaal door de politie verhoord. Hij heeft onder meer over de inbraak op 23 februari 2003 verklaard dat verzoeker niets wist van de inbraak en hem met zijn auto naar Groningen heeft gebracht. Voorts heeft hij verklaard dat hij via de balkondeur de woning was binnengegaan en de stereo-installatie heeft weggenomen. Deze installatie had hij voor een deel in een boodschappentas gedaan en in een andere tas zat al een ander deel. Hij heeft verklaard dat hij met beide tassen naar zijn woning is gelopen en thuis met verzoeker heeft gebeld, omdat hij vervoer nodig had. Hij zou tegen verzoeker hebben gezegd dat hij 'iets' thuis had staan en dat hij dat weg wilde brengen. Ook zou hij tegen verzoeker hebben gezegd dat de goederen van hem waren. D. is met verzoeker naar Groningen gereden en heeft daar de stereo-installatie verkocht. Hij kreeg er heroïne en cocaïne voor. D. heeft verklaard dat verzoeker samen met hem naar zijn huis is gegaan en samen met hem drugs heeft gebruikt.

4. Uit later bij de politie opgevraagde informatie blijkt dat de auto, die de getuigen hadden gezien, ten tijde van het plegen van de inbraak op naam stond van verzoeker.

5. In artikel 48, sub 1 van het Wetboek van Strafrecht (WvSr) is bepaald dat personen die opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van een misdrijf als medeplichtigen worden gestraft. In sub 2 van dit artikel is vermeld dat dit ook geldt voor personen, die opzettelijk gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaffen tot het misdrijf. Het betreft hier twee vormen van medeplichtigheid: de medeplichtigheid die gelijktijdig plaatsvindt met het misdrijf (sub 1) en de medeplichtigheid die voorafgaand aan het misdrijf plaatsvindt (sub 2). Ondersteunende gedragingen die plaatsvinden na afloop van het plegen van het misdrijf, zoals het naar huis brengen van de overvaller met de buit, vallen in beginsel buiten het bereik van artikel 48 WvSr. Deze gedragingen kunnen niettemin als strafbare medeplichtigheid worden aangemerkt, indien de betrokkene ook vóór of tijdens het misdrijf min of meer ondersteunende gedragingen heeft verricht (zie voor het vorenstaande Achtergrond, onder 1. en 4.)

6. In artikel 311 WvSr, eerste lid, sub 5 is strafbaar gesteld diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum (zie Achtergrond, onder 1.).

Beoordeling

7. De klacht van verzoeker heeft betrekking op de verklaring van de heer D., die volgens hem onbetrouwbaar is. De politie had hem niet enkel op basis van deze verklaring mogen aanhouden, aldus verzoeker. Alvorens deze klacht te beoordelen, dient naar het oordeel

van de Nationale ombudsman te worden gezien of de verklaring van de heer D., de andere verklaringen van getuigen en eventueel andere feiten of omstandigheden voldoende verdenking tegen verzoeker hebben kunnen opleveren dat hij zich schuldig had gemaakt aan het strafbare feit waarvoor hij werd aangehouden.

8. Verzoeker werd blijkens het proces-verbaal van aanhouding verdacht van het opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van een inbraak. Uit geen van de getuigenverklaringen of de verklaringen van de pleger van de inbraak, de heer D., is echter af te leiden dat verzoeker ten tijde van het plegen van de inbraak handelingen heeft verricht, waarmee hij D. bij het inbreken heeft ondersteund. Ook is niet gebleken dat verzoeker voorafgaand aan de inbraak gelegenheid, middelen of inlichtingen heeft verschaft ten behoeve van die inbraak. Alle feiten en omstandigheden voorafgaand aan verzoekers aanhouding gaven slechts aan dat hij D. met de buit van zijn inbraak heeft opgehaald en weggebracht, zodat D. zijn spullen aan een heler kon verkopen. Verzoeker had derhalve verdacht kunnen worden van medeplichtigheid aan (opzet)heling of aan de heling zelf, nu hij mogelijk had gedeeld in de opbrengst van de verkoop van de gestolen goederen, maar niet van het behulpzaam zijn bij een inbraak. Het is om die reden niet juist dat verzoeker is aangehouden op verdenking van artikel 48 juncto artikel 311 WvSr.

9. Daarnaast merkt de Nationale ombudsman nog het volgende op. In afwijking van hetgeen verzoeker hierover naar voren heeft gebracht, is tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman gebleken dat niet alleen uit de verklaring van de heer D., maar ook uit de verklaringen van de drie getuigen was af te leiden dat verzoeker de heer D. met de gestolen goederen heeft opgehaald. Hieraan doet echter niet af dat deze verklaringen (en de rest van de verklaring van D.) nimmer tot de verdenking konden leiden dat verzoeker behulpzaam was geweest bij de inbraak gepleegd door D. Daarvoor had de politie verzoeker dan ook niet mogen aanhouden.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

10. De handelingen, die zijn voortgevloeid uit de verdenking en het besluit tot aanhouding (de aanhouding om 6.00 uur en het binnentreden van verzoekers slaapkamer), dienen om die reden tevens als niet-behoorlijk te worden aangemerkt. Niettemin zal in het hiernavolgende op die klachtonderdelen worden ingegaan, om na te gaan of zij, wanneer zij op zichzelf worden gezien, de toets der kritiek kunnen doorstaan.

II. Ten aanzien van het machtsvertoon en het betreden van verzoekers slaapkamer

1. Verzoeker heeft ten aanzien van het machtsvertoon enkel het tijdstip van aanhouding om 6.00 uur aangevoerd. Voorts heeft hij in zijn correspondentie met de Nationale ombudsman aangegeven dat zijn vader de politieambtenaren in de woning heeft binnengelaten, maar hen heeft gevraagd om beneden in de hal te wachten. Desondanks stonden zij toch ineens in verzoekers slaapkamer.

2. In zijn reactie van 26 maart 2004 heeft de korpsbeheerder ten aanzien van de klacht over het machtsvertoon opgemerkt dat verzoeker op 14 mei 2003 niet om 6.00 uur, maar om 6.35 uur is aangehouden. Er was gekozen voor een vroeg tijdstip, omdat dit de kans vergrootte dat verzoeker in zijn woning zou worden aangetroffen en niet bijvoorbeeld reeds naar zijn werk was gegaan. De korpsbeheerder vindt het tijdstip van 6.35 uur alleszins redelijk. De aanhouding van verzoeker is voorts feitelijk verricht door twee politieambtenaren. Volgens de korpsbeheerder is het gebruikelijk dat twee andere politieambtenaren daarbij assisteren om te voorkomen dat de verdachte via de achterzijde de woning uitvlucht op het moment dat de politie zich aan de voordeur meldt. Het zou kunnen dat verzoeker deze politieambtenaren heeft gezien toen hij zijn woning verliet om naar het politiebureau te worden gebracht. Zij zijn echter niet bij verzoeker binnen geweest. De korpsbeheerder acht het optreden op dit punt volkomen legitiem en professioneel. Van veel machtsvertoon was geen sprake, aldus de korpsbeheerder.

Ten aanzien van het betreden van verzoekers slaapkamer heeft de korpsbeheerder opgemerkt dat de twee eerdergenoemde politieambtenaren door verzoekers vader in zijn woning werden binnengelaten. Hij had hen daarvoor toestemming gegeven. Samen met de vader zijn zij naar de slaapkamer van verzoeker gegaan op de bovenverdieping. Verzoekers vader heeft hem wakker gemaakt, waarbij de politieambtenaren zich op de overloop van de woning bevonden. De politieambtenaren hoorden dat verzoeker kwaad reageerde, een beetje privacy wilde en de deur van de slaapkamer dichtgooide. Toen hij even later naar buiten kwam, is hij door de politieambtenaren aangehouden. Volgens de korpsbeheerder heeft verzoeker op geen enkele wijze kenbaar gemaakt dat hij niet wilde dat de politieambtenaren in de woning of de slaapkamer kwamen. Bovendien had verzoekers vader toestemming gegeven om de woning te betreden. De politieambtenaren hebben buiten de slaapkamer gewacht tot verzoeker naar buiten kwam en hebben hem toen aangehouden. Voorts voert de korpsbeheerder in zijn reactie aan dat er voor de politieambtenaren ook geen enkele reden was om zonder toestemming (delen van) de woning te betreden, omdat zij beschikten over een machtiging tot binnentreden.

3. De betrokken ambtenaren M. en P., die verzoeker in zijn woning hebben aangehouden, hebben beiden op 8 juli 2004 telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman verklaard dat de vader van verzoeker niet aan hen heeft gevraagd om in de hal te blijven staan. Verzoekers vader heeft volgens de politieambtenaren aangegeven dat verzoeker nog boven lag te slapen. Toen hij naar de slaapkamer van verzoeker op de bovenverdieping liep, liepen de politieambtenaren met hem mee. Politieambtenaar M. verklaarde dat verzoeker door zijn vader wakker werd gemaakt, waarna verzoeker boos aangaf dat hij wat privacy wilde en de deur van zijn slaapkamer dichtgooide. Hierop hebben de politieambtenaren de deur weer open gedaan, omdat zij zicht op de verdachte wilden houden. Verdachte heeft hierop wederom de deur dichtgegooid. De politieambtenaren hebben de deur vervolgens dicht gelaten. Beide ambtenaren hebben aangegeven dat zij niet in de slaapkamer van verzoeker zijn geweest.

Toen verzoeker aangekleed naar buiten kwam, is hij door hen aangehouden. Volgens M. en P. heeft verzoeker niet aangegeven dat zij beneden moesten wachten. P. gaf nog aan dat zij toch niet op een dergelijk verzoek waren ingegaan, omdat zij beschikten over een machtiging tot binnentreden. Zij hebben echter geen gebruik gemaakt van de machtiging, omdat dit niet nodig was.

4. De contactambtenaar voor de Nationale ombudsman van het regionale politiekorps Groningen heeft op 8 juli 2004 telefonisch medegedeeld dat de politieambtenaren M. en P. het door politieambtenaar V. opgemaakte rapport van 28 mei 2004 mede hebben ondertekend.

5. Een politieambtenaar kan ter aanhouding van een verdachte zonder toestemming elke plaats betreden, met uitzondering van een woning (zie Achtergrond, onder 2.) Voor het betreden van een woning tegen de wil van de bewoner is een machtiging tot binnentreden vereist (zie Achtergrond, onder 3.). Een politieambtenaar mag daarbij slechts zoekend rondkijken in de woning. Indien een politieambtenaar een woning moet doorzoeken, teneinde een verdachte te kunnen aanhouden, is in beginsel een machtiging van de officier van justitie vereist (zie Achtergrond, onder 2.).

6. Uit de Memorie van Toelichting bij de Algemene wet op het binnentreden en aanvullende literatuur op dit punt blijkt dat de wetgever van oordeel is dat een ieder die gebruik maakt van de woning als bewoner gerechtigd is de toegang tot de woning aan derden te ontzeggen (zie Achtergrond, onder 5. en 6.). Voorts geldt dat een eenmaal gegeven toestemming kan worden ingetrokken. De politie dient in dat geval de woning te verlaten, tenzij zij beschikt over een machtiging tot binnentreden (zie Achtergrond, onder 5.).

Beoordeling

7. Verzoeker heeft niet meer gereageerd op het standpunt van de korpsbeheerder dat hij om 6.35 uur is aangehouden. Gelet hierop en op het proces-verbaal van aanhouding, waarin het tijdstip van 6.35 uur is opgenomen, acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat verzoeker niet om 6.00 uur is aangehouden. De korpsbeheerder heeft aangegeven dat er voor het tijdstip van 6.35 uur is gekozen, omdat dit de kans aanmerkelijk vergroot dat een verdachte thuis wordt aangetroffen. Hoewel de Nationale ombudsman zich kan voorstellen dat een aanhouding op dit vroege tijdstip geen aangename ervaring is, acht hij het argument van de politie hieromtrent niet onredelijk.

Evenmin is gebleken dat een onevenredig grote politiemacht tot aanhouding is overgegaan nu uit de antwoorden van de korpsbeheerder is gebleken dat twee agenten binnen tot aanhouding zijn overgegaan.

8. Ten aanzien van het betreden van verzoekers slaapkamer overweegt de Nationale ombudsman het volgende. Hoewel verzoeker in zijn klachtbrief aan de politie aangaf dat zijn vader geen toestemming had gegeven voor het binnentreden van de woning, heeft verzoeker in zijn correspondentie aan de Nationale ombudsman vermeld dat zijn vader de politie zou hebben gevraagd om in de hal van de woning te blijven wachten. Uitgaand van dit laatste is de Nationale ombudsman van oordeel dat verzoeker heeft aangegeven dat zijn vader in feite toestemming heeft gegeven voor het binnentreden van de woning, maar daarbij zou hebben gezegd dat zij in de hal moesten blijven wachten. De politie-ambtenaren hebben aangegeven dat dit niet het geval is geweest. Voorts heeft verzoeker gesteld dat hij de politieambtenaren heeft gezegd dat zij beneden moesten wachten. Desondanks zijn ze zijn slaapkamer binnengekomen, aldus verzoeker. Ook dit wordt ontkend door de betrokken politieambtenaren. Verzoeker heeft zijn verklaring tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman niet ondersteund met een verklaring van zijn vader. Nu twee politieambtenaren hebben aangegeven dat verzoeker noch zijn vader hebben gevraagd om in de hal te blijven staan en zij hebben verklaard dat zij niet in de slaapkamer zijn geweest, acht de Nationale ombudsman niet aannemelijk dat de verklaring van verzoeker hierover juist is.

9. Daarnaast geldt dat de politieambtenaren op basis van de toestemming tot binnentreden van de woning ter aanhouding van verzoeker ook waren gerechtigd met dat doel verzoekers slaapkamer binnen te gaan, nu verzoekers vader had aangegeven dat zijn zoon daar sliep. Verzoeker had hen - als bewoner van dezelfde woning - de toegang tot de woning kunnen ontzeggen. Daarvan was echter - ook als hij zou hebben gevraagd om in de hal te wachten - geen sprake. Bovendien beschikten de politieambtenaren over een machtiging tot binnentreden van verzoekers woning, zodat zij tevens tegen de wil van verzoeker zijn woning, waaronder zijn slaapkamer, mochten betreden. Op dit punt, op zichzelf beschouwd, kan hen geen verwijt worden gemaakt.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Groningen, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen (de burgemeester van Groningen), is gegrond ten aanzien van de aanhouding van verzoeker op basis van een onbetrouwbare getuige. Ten aanzien van het machtsvertoon en het betreden van verzoekers slaapkamer, is de klacht niet gegrond.

Onderzoek

Op 2 augustus 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer X te Veendam, met een klacht over een gedraging van ambtenaren van het regionale

politiekorps Groningen.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen (de burgemeester van Groningen), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Groningen verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel optreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Groningen over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd een aantal specifieke vragen gesteld en zijn twee betrokken ambtenaren telefonisch door een medewerkster van de Nationale ombudsman gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

1. Het ongedateerde proces-verbaal van aanhouding van verzoeker op 14 mei 2003
2. De machtiging tot binnentreden in de woning van verzoeker van 14 mei 2003.
3. De klachtbrief van verzoeker aan de politie te Groningen van 22 mei 2003.
4. Het advies van de Klachtenadviescommissie van het regionale politiekorps Groningen van 7 juli 2003.
5. Een rapport van politieambtenaar V. van 28 mei 2003.
6. Het oordeel van de beheerder van het regionale politiekorps Groningen van 16 juli 2003.
7. Het klachtformulier van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 2 augustus 2003.
8. Een brief van verzoeker aan de Nationale ombudsman van 4 augustus 2003.
9. Een kennisgeving sepot van de officier van justitie te Groningen van 13 november 2003.

10. Een telefoonnotitie van een gesprek tussen een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman en verzoeker van 10 december 2003.
11. De reactie van de korpsbeheerder op de klacht van verzoeker van 26 maart 2004.
12. Drie processen-verbaal van verhoor van drie getuigen van 24 en 28 februari 2003.
13. Drie processen-verbaal van verhoor van de heer D. van 24 februari 2003.
14. Een uitdraai uit het registratiesysteem van de politie betreffende het door de getuigen opgegeven kenteken van 22 juni 2004.
15. Een telefoonnotitie van een gesprek tussen een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman en politieambtenaar P. van 8 juli 2004.
16. Een telefoonnotitie van een gesprek tussen een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman en politieambtenaar M. van 8 juli 2004.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 48

"Als medeplichtigen van een misdrijf worden gestraft:

- 1°. zij die opzettelijk behulpzaam zijn bij het plegen van het misdrijf;
- 2°. zij die opzettelijk gelegenheid, middelen of inlichtingen verschaffen tot het plegen van het misdrijf."

Artikel 311

"1. Met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie wordt gestraft:

- 1°. diefstal van vee uit de weide;
- 2°. diefstal bij gelegenheid van brand, ontploffing, watersnood, schipbreuk, stranding, spoorwegongeval, oproer, mouterij of oorlogsnoed;

3°. diefstal gedurende de voor de nachtrust bestemde tijd, in een woning of op een besloten erf waarop een woning staat, door iemand die zich aldaar buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevindt;

4°. diefstal door twee of meer verenigde personen;

5°. diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum."

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 55

"1. In geval van ontdekking op heeter daad van een misdrijf kan ieder, ter aanhouding van den verdachte, elke plaats betreden, met uitzondering van een woning zonder toestemming van de bewoner en van de plaatsen, genoemd in artikel

12 van de Algemene wet op het binnentreden (Stb. 1994, 572).

2. Zoowel in geval van ontdekking op heeter daad als buiten dat geval kan iedere opsporingsambtenaar, ter aanhouding van den verdachte, elke plaats betreden."

Artikel 55a

"1. In geval van ontdekking op heterdaad van een strafbaar feit of in geval van verdenking van een misdrijf als omschreven in artikel 67, eerste lid, kan iedere opsporingsambtenaar ter aanhouding van de verdachte elke plaats doorzoeken. Hij behoeft daartoe de machtiging van de officier van justitie, behoudens het geval van dringende noodzakelijkheid. In het laatste geval wordt de officier van justitie onverwijld van de doorzoeking op de hoogte gesteld.

2. Indien de officier van justitie aan een opsporingsambtenaar een machtiging heeft verleend ter aanhouding van de verdachte een woning zonder toestemming van de bewoner te doorzoeken, is voor het binnentreden in die woning door de betrokken opsporingsambtenaar geen machtiging als bedoeld in artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden vereist."

3. Algemene wet op het binnentreden

Artikel 2

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke

colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond."

4. Tekst&Commentaar bij het Wetboek van Strafrecht, onder redactie van C.P.M. Cleiren en J.F. Nijboer, vijfde druk, betreffende artikel 48 van het Wetboek van Strafrecht, bladzijde 334

"*Gedragingen verricht na het misdrijf.* Ondersteunende gedragingen die na afloop van het misdrijf worden verricht, zoals het naar huis brengen van de overvaller met de buit, vallen in beginsel buiten het bereik van artikel 48. Niettemin kunnen zij als strafbare medeplichtigheid worden aangemerkt indien de betrokkene ook vóór of tijdens het misdrijf min of meer ondersteunende gedragingen heeft verricht."

5. Handboek strafzaken (december 2003), hoofdstuk 13, bladzijde 6, 7 en 11

"13.5.3 Wie is 'bewoner'?"

Bewoner is degene die een verblijf in gebruik heeft als woning. (...) ook indien er sprake is van één woning zijn er vaak meerdere bewoners; veel mensen leven immers in een of ander samenlevingsverband. In het algemeen wordt aangenomen dat het verbod tot binnentreden van de ene bewoner prevaleert boven de toestemming van de andere bewoner.

(...)

13.5.5.c Kan de toestemming tot binnentreden worden ingetrokken?

Evenals onder het regiem van het vervallen artikel 120 Sv behoudt de bewoner die de toestemming tot binnentreden heeft gegeven, het recht om de ambtenaar de verdere aanwezigheid in de woning te ontzeggen. De binnentreders dient dan te vertrekken, tenzij hij in het bezit is van een machtiging tot binnentreden en derhalve ook zonder toestemming in de woning mag verblijven."

6. Memorie van Toelichting bij de Algemene wet op het binnentreden, Tweede Kamer, vergaderjaar 1984-1985, 19 073, nrs. 1-3, bladzijde 21

"*Bewoner* is degene die een woning als zodanig gebruikt. Het karakter van de onschendbaarheid van de woning als individueel recht brengt naar ons oordeel mee, dat, indien meer personen gezamenlijk een ruimte als hun woning gebruiken, ieder van hen in beginsel de bescherming van het huisrecht geniet. Het komt er niet op aan of men huurder of eigenaar van de ruimte is. In beginsel is ieder lid van de huishouding als bewoner gerechtigd de toegang tot de woning aan derden te ontzeggen."